

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына һәм Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2021 елның 18 мартында
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Сайлау кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Жыйелма басмасы, 2007, № 5, № 12 (I өлеш); 2010, № 6 (I өлеш); 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2012, № 6 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 4, № 6 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыйелмасы, 2017, № 27 (I өлеш), № 52 (I өлеш), № 55 (I өлеш); 2018, № 44 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2019, № 2 (I өлеш), № 28 (I өлеш); 2020, № 4 (I өлеш); 2021, № 1 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) 4 статьяда:

а) 6 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 2¹ пункт өстәргә:

«2¹) Россия Федерациясе Жинаять кодексының 106 статьясында, 107 статьясындагы икенче өлешендә, 110¹ статьясындагы өченче өлешендә, 112 статьясындагы икенче өлешендә, 119 статьясындагы икенче өлешендә, 126 статьясындагы беренче өлешендә, 127 статьясындагы икенче өлешендә, 127² статьясындагы беренче өлешендә, 136 статьясында, 141 статьясындагы икенче һәм өченче өлешләрәндә, 142 статьясындагы беренче өлешендә, 142¹ статьясында, 142² статьясындагы беренче һәм өченче өлешләрәндә, 150 статьясындагы беренче өлешендә, 158 статьясындагы икенче өлешендә, 159 статьясындагы икенче һәм бишенче өлешләрәндә, 159¹ статьясындагы икенче өлешендә, 159² статьясындагы икенче өлешендә, 159³ статьясындагы икенче өлешендә, 159⁵ статьясындагы икенче өлешендә, 159⁶ статьясындагы икенче өлешендә, 160 статьясындагы икенче өлешендә, 161 статьясындагы беренче өлешендә, 167 статьясындагы икенче өлешендә, 174 статьясындагы өченче өлешендә, 174¹ статьясындагы өченче өлешендә, 189 статьясындагы икенче өлешендә, 200² статьясындагы беренче өлешендә, 200³ статьясындагы икенче өлешендә, 205² статьясындагы беренче

өлешендә, 207² статьясындагы икенче өлешендә, 212¹ статьясында, 228⁴ статьясындагы беренче өлешендә, 230 статьясындагы беренче өлешендә, 232 статьясындагы беренче өлешендә, 239 статьясындагы беренче өлешендә, 243⁴ статьясындагы икенче өлешендә, 244 статьясындагы икенче өлешендә, 258¹ статьясындагы беренче¹ өлешендә, 273 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләрәндә, 274¹ статьясындагы беренче өлешендә, 280 статьясындагы икенче өлешендә, 280¹ статьясындагы икенче өлешендә, 282 статьясындагы беренче өлешендә, 296 статьясындагы өченче өлешендә, 309 статьясындагы өченче өлешендә, 313 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләрәндә, 318 статьясындагы беренче өлешендә, 354 статьясындагы икенче өлешендә, 354¹ статьясындагы икенче өлешендә каралган жинаятьләрне кылган өчен иректән мәхрүм ителүгә хөкем ителгән һәм сайлауларда тавыш бирү көненә күрсәтелгән жинаятьләр өчен хөкем ителүе юкка чыгарылмаган һәм кире алынмаган затлар – хөкем ителүе юкка чыгарылган яисә кире алынган көннән алып биш ел үткәнчә;»;

б) 6¹ өлештә «1¹ һәм 1² пунктларында» сүзләрен «1¹, 1² һәм 2¹ пунктларында» сүзләренә алмаштырырга;

в) түбәндәге эчтәлекле 12 өлеш өстәргә:

«12. Комиссия әлеге Кодексның 75¹ статьясындагы 1 яисә 2 өлешендә каралган карарларны кабул иткән очракта, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан актив сайлау хокукын, законда каралган сайлау гамәлләрәндә катнашу хокукын гамәлгә ашыруның әлеге Кодекста билгеләнгән 18 яшькә житүгә бәйле шартлары тиешле сайлауларда тавыш бирү мөмкинлегә булган соңгы көннән чыгып билгеләнә.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 13 өлеш өстәргә:

«13. Комиссия әлеге Кодексның 75¹ статьясындагы 1 яисә 2 өлешендә каралган карарларны кабул иткән очракта, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан сайлану хокукын гамәлгә ашыруның әлеге Кодекста билгеләнгән шартлары тиешле сайлауларда тавыш бирү мөмкинлегә булган беренче көннән чыгып билгеләнә.»;

2) 6 статьяның 3¹ өлешендә «алты айдан да» сүзләрен «бер елдан да» сүзләренә алмаштырырга;

3) түбәндәге эчтәлекле 6¹ статья өстәргә:

«6¹ статья. **Югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимын керткәндә сайлауларны уздыру**

1. «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә «Халыкны һәм территорияләре табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрәндәге 68-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы рәвештә сайлау округының бөтен территориясендә яисә территориясенә бер өлешендә югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, әгәр сайлаулар турында Россия Федерациясе

законнары нигезендә әлеге Кодексның 6 статьясында каралган срокларда сайлаулар билгеләнгән яисә билгеләнергә тиеш булса, сайлаучыларның гомеренә һәм (яисә) сәламәтлегенә куркыныч янаганда, тавыш биру кичектерелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән очракта тавыш бирүне кичектерү турында карар, югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, түбәндәгечә кабул ителергә мөмкин:

1) муниципаль берәмлек территориясендә – сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясенең тиешле муниципаль берәмлек территориясендәге муниципаль сайлауларга кагылышлы дәлилләнгән тәкъдиме буенча Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан;

2) Татарстан Республикасы территориясендә йә Татарстан Республикасының ике һәм аннан күбрәк муниципаль берәмлеге территорияләрендә – Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенең Татарстан Республикасы территориясендәге теләсә нинди сайлауларга кагылышлы дәлилләнгән тәкъдиме буенча Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан.

3. Тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан әлеге статьяның 2 өлешендә каралган карар кабул ителгән очракта, сайлау гамәлләрен башкару сроклары һәм тәртибе бу комиссия тарафыннан һәр аерым очракта тиешле территориядәге югары эзерлек һәм (яисә) гадәттән тыш хәл режимы үзенчәлекләреннән чыгып билгеләнә.

4. Тиешле сайлау комиссиясе тарафыннан тиешле сайлауларда тавыш бирүне кичектерү турында карар кабул ителгән очракта, органнар һәм депутатлар, югары эзерлек һәм (яисә) гадәттән тыш хәл режимы бетерелгәнче һәм күрсәтелгән органнарның яисә депутатларның яңа составы сайланганчы, үз вәкаләтләрен үтиләр.»;

4) 11 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 4² өлеш өстәргә:

«4². Әлеге Кодексның 12 статьясындагы 7 өлеш, 13 статьясындагы 8 өлеш, 15 статьясындагы 7 өлеш, 16 статьясындагы 4 өлеш, 91¹ статьясындагы 3 өлеш, 108¹ статьясындагы 3 өлеш нигезендә комиссия эгъзасын билгеләүне тәкъдим иткән сәяси партия комиссиянең әлеге эгъзасын билгеләп куйган органга комиссиянең шул эгъзасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында дәлилләнгән тәкъдим кертәргә хокуклы. Сәяси партия, комиссия эгъзасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы тәкъдим белән бергә, комиссиянең яңа эгъзасы кандидатурасы буенча тәкъдим кертәргә тиеш. Мондый тәкъдим булмаса, комиссия эгъзасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында тәкъдим каралырга тиеш түгел. Комиссия эгъзасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында тәкъдим һәм комиссиянең яңа эгъзасы кандидатурасы буенча тәкъдимне раслау сәяси партиянең уставында моңа вәкаләт бирелгән сәяси партиянең даими эшләүче житәкче органы яисә (сайлау комиссиясе дәрәжәсенә карап) аның региональ бүлегә йә башка структур бүлекчәсе карары белән башкарыла. Әлеге тәкъдим комиссия эгъзасы билгеләнгәннән соң бер ел дәвамында, комиссия вәкаләтләре срогы тәмамлануга бер ел кала, сайлауларны эзерләүдә һәм үткәрүдә тиешле комиссия закон нигезендә катнаша торган әлеге Кодексның

6 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән сайлауларда тавыш бирү көненә кадәр алты ай алдан башлана торган чорда, тиешле сайлау кампаниясе чорында, шулай ук эзерләүдә һәм үткәрүдә комиссия катнаша торган башка сайлауларда сайлау кампаниясе, референдум кампаниясе чорында кертелә алмый.»;

б) 7¹ өлештә «федераль башкарма хакимиятнең дәүләт сәясәтен эшләү, гамәлгә ашыру һәм эчке эшләр өлкәсендә норматив хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы органының территориаль органы» сүзләрен «федераль башкарма хакимият органының дәүләт сәясәтен эшләү, гамәлгә ашыру һәм эчке эшләр өлкәсендә норматив хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы территориаль органы» сүзләренә алмаштырырга;

5) 18 статьяда:

а) 6 өлешнең 1 пунктында «тавыш бирү көненә» сүзләреннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) түбәндәге эчтәлеккә 6² өлеш өстәргә:

«6². Хәлиткеч тавыш бирү хокукы булган комиссия эгъзасы, аның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында сәяси партиянең әлегә Кодексның 11 статьясындагы 4² өлешә нигезендә кертелгән дәлилләнгән тәкъдименә нигезләнәп, аны билгеләгән орган карары белән комиссия эгъзасы вазыйфаларыннан үз вәкаләтләре чоры тәмамланганчы азат ителергә мөмкин.»;

в) 10 өлештә «6, 6¹ һәм» сүзләрен «6 – 6² һәм» сүзләренә алмаштырырга;

г) түбәндәге эчтәлеккә 10¹ өлеш өстәргә:

«10¹. Вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату турында сәяси партия тарафыннан әлегә Кодексның 11 статьясындагы 4² өлешә нигезендә тәкъдим кертелгән комиссия эгъзасын билгеләп куйган орган, комиссия эгъзасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында тәкъдим һәм комиссиянең яңа эгъзасы кандидатурасы буенча тәкъдим кәргән көннән алып бер айдан да соңга калмыйча, комиссия эгъзасының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату һәм комиссиянең яңа эгъзасын билгеләп кую турында йә вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату турында тәкъдимне канәгатьләндерүдән баш тарту хакында карар кабул итә. Вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату турында сәяси партия тарафыннан әлегә Кодексның 11 статьясындагы 4² өлешә нигезендә тәкъдим кертелгән комиссия эгъзасын билгеләп куйган орган әлегә өлеш нигезендә кабул ителгән карар турында сәяси партиягә хәбәр итә.»;

б) 22 статьяда:

а) 3¹ өлештә «көненә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) 5 өлештә «иң күбе ике күзәтүче» сүзләреннән соң «(берничә көн дәвамында тавыш бирү турында әлегә Кодексның 75¹ статьясындагы 1 яисә 2 өлешендә каралган карар кабул ителгән очракта – һәр тавыш бирү көненә иң күбе ике күзәтүче исәбеннән)» сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлеккә яңа өченче жөмлә өстәргә: «Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар, Татарстан Республикасы территориясендә жирле үзидарә органнарына сайлаулар уздырганда,

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда актив сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданы күзәтүче була ала.»;

7) 23 статьяның 3 өлешендә «көнәнә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

8) 26 статьяга түбәндәге эчтәлекле 7 өлеш өстәргә:

«7. Әгәр Татарстан Республикасы Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутатларына төп сайлауларны уздыру елына кадәр елның 1 июленә сайлаучылар вәкиллеге уртача нормасыннан 20 проценттан күбрәк тайпылыш билгеләнсә, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекнең тиешле вәкиллеке органы сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясе тәкъдиме буенча сайлау округлары схемасына, аны әлеге Кодексның 25 статьясындагы 3 өлеш таләпләренә туры китерү максатларында, тавыш бирү көненә тугыз айдан да соңга калмыйча, үзгәрешләр кертә. Бу очракта әлеге Кодексның 25 статьясындагы 3 өлеш таләпләренә туры килми торган округларгына үзгәртелергә тиеш. Әгәр күрсәтелгән үзгәрешләр башка округларның чикләре үзгәрүгә китерсә, мондый округларның чикләре шулай ук әлеге Кодексның 25 статьясындагы 3 өлеш таләпләре нигезендә үзгәртелергә мөмкин. Әгәр сайлау округлары схемасына үзгәрешләрне аны әлеге Кодексның 25 статьясындагы 3 өлеш таләпләренә туры китерү максатларында кертү таләп ителүгә бәйле рәвештә 50 проценттан артык сайлау округы чикләрен үзгәртү таләп ителсә, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекнең тиешле вәкиллеке органы, сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясе тәкъдиме буенча, әлеге өлештә күрсәтелгән срокта бермандатлы һәм (яисә) күпмандатлы сайлау округларының яңа схемасын раслый. Әгәр Татарстан Республикасы Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекнең тиешле вәкиллеке органы сайлау округлары схемасына үзгәрешләрне күрсәтелгән срокта кертмәсә яисә яңа схеманы расламаса, шул исәптән Татарстан Республикасы Дәүләт Советы, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы булмау сәбәпле, сайлау округлары схемасына мондый үзгәрешләрне кертү (мондый схеманы раслау) сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясе тарафыннан мондый үзгәрешләрне күрсәтелгән органнар кертәргә тиешле (мондый схема расланган булырга тиешле) срок беткәннән соң утыз көннән дә соңга калмыйча башкарыла.»;

9) 27 статьяның 4 өлешендә «тавыш бирү көненә» сүзләреннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

10) 29 статьяда:

а) 17 өлешнең икенче абзацында «тавыш бирү көненә» сүзләреннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) түбәндәге эчтәлекле 17¹ өлеш өстәргә:

«17¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлаулар

вокзалларда һәм аэропортларда оештырылган сайлау участокларында уздырылганда, сайлаучылар исемлекләре, сайлаучыларның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә бирелгән гаризаларына нигезләнеп, тавыш биру көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча төзелә.»;

11) 44 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле б¹ өлеш өстәргә:

«б¹. Сайлауларны оештыручы комиссия, «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда билгеләнгән кул кую кәгазьләренә формаларына нигезләнеп, кул кую кәгазен тутыру үрнәген тиешенчә сайланулы вазыйфай затның исеме, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллеке) органы, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы атамасын, Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек исеме, сайлау округы исеме һәм (яисә) номерын күрсәтүгә кагылышлы өлешендә раслый.»;

б) 9 өлешнең өченче жөмләсендә «үз» сүзеннән соң «фамилиясен, исеме, атасының исеме язган,» сүзләрен өстәргә, бишенче жөмләсендә «Сайлаучы» сүзеннән соң «фамилиясен, исеме, атасының исеме,» сүзләрен өстәргә, алтынчы жөмләдә «үз» сүзеннән соң «фамилиясен, исеме, атасының исеме яза,» сүзләрен өстәргә;

в) 12 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

г) 14 өлештә «тегелгән» сүзеннән соң «(бер папкада иң күбе 100 бит)» сүзләрен өстәргә;

12) 46 статьяның 16 өлешендә:

а) 9 пунктта «имзалары;» сүзен «имзалары. Кул кую кәгазендә сайланулы вазыйфай затның вазыйфасы исеме, Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә закон чыгару (вәкиллеке) органы, муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы атамасы, Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек исеме, сайлау округы исеме һәм (яисә) номеры төгәл күрсәтелмәү, әгәр ул әлегә Кодексның 44 статьясындагы б¹ өлешендә расланган үрнәккә туры килсә, сайлаучыларның имзаларын гамәлдә түгел дип тану өчен нигез була алмый;» сүзләренә алмаштырырга;

б) 11 пунктта «кертелгән булса,» сүзләреннән соң «шулай ук сайлаучыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме үз куллары белән язылмаган булса,» сүзләрен өстәргә;

13) 47 статьяда:

а) 6 өлештә:

6 пунктта «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

б¹ пунктта «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

б) 7 өлештә:

2¹ пунктта «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

2² пунктта «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

14) 48 статьяның 2 өлешендә «Сайлаулар нәтижәләре турында гомуми күрсәткечләр рәсми басылып чыккан (игълан ителгән)» сүзләрен «Сайлаулар нәтижәләре рәсми басылып чыккан» сүзләренә алмаштырырга;

15) 53 статьяда:

а) 1 өлештә беренче жөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «Үз-үзен күрсәткән кандидат, тавыш бирү көненә (беренче көненә) кадәр биш көннән дә соңга калмыйча, ә шуңа мәжбүр итүче шартлар булганда, тавыш бирү (шул исәптән кабат тавыш бирү) көненә (беренче көненә) кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, тиешле сайлау комиссиясенә үз кандидатурасын кире алу турында язма гариза бирергә хокуклы.»;

б) 2 өлештә беренче жөмләне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «Кандидатлар исемлеге составында күрсәтелгән кандидат, тавыш бирү көненә кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча, ә шуңа мәжбүр итүче шартлар булганда, тавыш бирү (шул исәптән кабат тавыш бирү) көненә (беренче көненә) кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, тиешле сайлау комиссиясенә үз кандидатурасын кире алу турында язма гариза бирергә хокуклы.»;

в) 4 өлештә «тавыш бирү көненә» сүзләреннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

г) 5 өлештә «тавыш бирү көненә кадәр биш» сүзләрен «тавыш бирү көненә (беренче көненә) кадәр биш» сүзләренә алмаштырырга;

16) 61 статьяга түбәндәге эчтәлекле 9¹ өлеш өстәргә:

«9¹. Түләүле эфир вакыты элге Кодексның 59 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән чорда дәүләт һәм муниципаль телерадиотапшырулар оешмасы тарафыннан бирелә. Теркәлгән кандидатларның, сәяси партияләрнең сайлау алды агитация материалларын эфирга чыгару датасы һәм вакыты жирәбә салу нигезендә билгеләнә, аны телерадиотапшырулар оешмасы, теркәлгән кандидатлар, сайлау берләшмәләренең вәкаләтле вәкилләре тарафыннан жирәбәдә катнашу өчен бирелгән язма гаризаларына нигезләнеп, мәнфәгатьле затлар катнашында үткәрә. Жирәбә салу элге статьяның 7 өлешендә билгеләнгән срокта башкарыла. Жирәбә салуны үткәргәндә тиешенчә Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе эгзалары, шулай ук элге Кодексның 21 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән затлар булырга хокуклы. Жирәбә салу нәтижәләре беркетмә белән рәсмиләштерелә.»;

17) 62 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 1¹ өлеш өстәргә:

«1¹. Региональ (республика) дәүләт вакытлы матбугат басмалары редакцияләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына сайлауларда элге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән матбугат мәйданын теркәлгән кандидатларга, кандидатларның теркәлгән исемлекләрен күрсәткән сайлау берләшмәләренә бүлеп бирергә тиеш. Муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре тиешле муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнарына

сайлауларда элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән матбугат мәйданын бүлөп бирергә тиеш.»;

б) 6 өлештә «дәүләт вакытлы матбугат басмасы редакциясе» сүзләрен «дәүләт һәм муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре» сүзләренә алмаштырырга;

18) 70 статьяда:

а) 7 өлештә «тавыш бирү көненә» сүзләреннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) 8 өлешнең беренче абзацындагы икенче жөмләне түбәндәге редакциядә баян итәргә: «Дәүләт яисә муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре, сайлаулар дәрәжәсенә карап, аларга сайлау фондларына акчалар керү һәм аларның тотылуы турында комиссияләр тарафыннан тапшырылган белешмәләрне аларны алган көннән алып өч көн эчендә бастырып чыгарырга тиеш.»;

в) 10 өлештә «Дәүләт һәм» сүзләрен «Дәүләт яисә» сүзләренә алмаштырырга;

19) 75 статьяда:

а) 16 өлештә «көненә кадәр» сүзләрен «көненә (беренче көненә) кадәр» сүзләренә алмаштырырга;

б) 22 өлештә «Тавыш бирү көнендә» сүзләреннән соң «(тиешле сайлауларда тавыш бирүнең соңгы көнендә)» сүзләрен өстәргә;

20) түбәндәге эчтәлекле 75¹ статья өстәргә:

«75¹ статья. Сайлауларда тавыш бирү көннәре

1. Сайлауларда тавыш бирү (кабат тавыш бирүне, кабат сайлауларны кертеп) сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясе карары буенча берничә көн рәттән, ләкин иң күбе өч көн үткәрелә ала. Күрсәтелгән карар сайлауларны билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә мөмкин һәм яңадан карала алмый.

2. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән карарны кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны эзерләүне һәм үткәрүне оештыручы комиссия ия.

3. Тавыш бирүне берничә көн рәттән үткәрү турында карар кабул ителгән очракта, тавыш бирү көненә кадәр яисә аннан соң башкарылырга тиешле сайлау гамәлләренең элеге Кодекста каралган сроклары, әгәр «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, күрсәтелгән тавыш бирү көннәренең соңгысыннан башлап исәпләнә. Әгәр билгеләнгән гамәлләр тавыш бирү көнендә йә аннан алдагы көндә башкарылса йә башкарыла алса (башкарыла алмаса), мондый гамәлләр, әгәр «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, тиешенчә тавыш бирүнең

күрсәтелгән теләсә кайсы көнөндә яисә алардан алдагы көндә башкарыла йә башкарыла ала (башкарыла алмый).

4. Әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә билгеләнгән чорда тавыш бирү, сайлауларны оештыручы сайлау комиссиясе карары буенча, Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларын гамәлгә ашыруның түбәндәге өстәмә мөмкинлекләреннән файдаланып үткәрелергә мөмкин:

1) тавыш бирүне үткәрү өчен жиһазлауга яраклы территорияләрдә һәм урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда) сайлаучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүе;

2) тавыш бирү биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм башка урыннарда яшәүче (булган) сайлаучылар төркемнәренен тавыш бирүе.

5. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, тавыш бирүне әлеге статьяның 4 өлешендә каралган өстәмә мөмкинлекләрдән файдаланып үткәрү турында карар кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны эзерләүне һәм үткәрүне оештыручы комиссия ия.

6. Тавыш бирүне үткәрү турында карар әлеге статья нигезендә кабул ителгән очракта, әлеге Кодексның 76¹ статьясындагы 1 өлешендә каралган вакытыннан алда тавыш бирү үткәрелми.

7. Сайлаучыларның тавышларын санау тавыш бирүнең соңгы көнөндә тавыш бирү вакыты тәмамлангач ук башлана.

8. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә тавыш бирүнең, әлеге статьяда каралган тавыш бирү көннәрендә тавыш бирү нәтижеләрен билгеләүнең башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.»;

21) 76 статьяга түбәндәге эчтәлекле 16¹ өлеш өстәргә:

«16¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына сайлаулар үткәргәндә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән очракларда һәм тәртиптә сайлаучыларның почта аша, шулай ук дистанцион электрон тавыш бирү юлы белән тавыш бирү мөмкинлегенә каралырга мөмкин.»;

22) 76¹ статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 15 өлеш өстәргә:

«15. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда сайлаучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан сайлау хокукларын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, тавыш бирү

биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм башка урыннарда яшәүче (булган) сайлаучылар төркемнәренә тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр 15 көннән дә иртәрәк түгел, үткәренелгә мөмкин.»;

б) түбәндәге эчтәлекле 16 өлеш өстәргә:

«16. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда сайлаучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан сайлау хокукларын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына сайлауларда сайлаучыларның вакытыннан алда тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда тавыш бирү көненә кадәр, әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел, үткәренелгә мөмкин.»;

23) 77 статьяда:

а) 1 өлештә «тавыш бирү бинасына нигезле сәбәпләр (сәламәтлек торышы, инвалидлыгы буенча) буенча мөстәкыйль рәвештә» сүзләрен «тавыш бирү бинасына нигезле сәбәпләр аркасында (сәламәтлек торышы, инвалидлыгы буенча, тәрбиягә мохтаж затларны карап тору таләп ителгәнгә күрә һәм тавыш бирү бинасына килергә мөмкинлек бирми торган башка нигезле сәбәпләр аркасында)» сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 өлештә «Тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү» сүзләренән соң «, әлеге Кодексның 75¹ статьясындагы 4 өлешенә 1 пункттында, 76¹ статьясындагы 15 өлешендә һәм әлеге статьяның 18 өлешендә каралган очраклардан тыш,» сүзләрен өстәргә;

в) түбәндәге эчтәлекле 5¹ өлеш өстәргә:

«5¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда сайлаучының аңа тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү мөмкинлеген бирү турындагы гаризасы «Дәүләт хезмәт күрсәтүләренә һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә (функцияләренә) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша бирелергә мөмкин.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 18 өлеш өстәргә:

«18. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда сайлаучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан сайлау хокукларын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, сайлаучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә, шул исәптән тавыш бирүне үткәру өчен жиһазлауга яраклы территорияләрдә һәм урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда), тавыш бирүе Россия

Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда, шул исәптән вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр жиде көннән дә иртәрәк түгел, үткәрелергә мөмкин.»;

24) 104⁵ статьяның 13 өлешендә «көненә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

25) 104¹⁵ статьяның 4 өлешендәгә беренче жөмләдә «үз кандидатурасын кире алса яисә башка сәбәпләр аркасында китсә» сүзләрен «тавыш бирү көненә (беренче көненә) кадәр үз кандидатурасын кире алса яисә башка сәбәпләр аркасында төшеп калса» сүзләренә алмаштырырга;

26) 128¹ статьяның 5 өлешендәгә беренче жөмләдә «үз кандидатурасын алса яисә башка сәбәпләр аркасында киткән булса» сүзләрен «тавыш бирү көненә (беренче көненә) кадәр үз кандидатурасын кире алса яисә башка сәбәпләр аркасында төшеп калса» сүзләренә алмаштырырга.

2 статья

«Татарстан Республикасы референдумы турында» 2003 елның 9 августындагы 33-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2003, № 8; 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 6; 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2018, № 44 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2019, № 28 (I өлеш); 2020, № 4 (I өлеш) түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

1) 4 статьяга түбәндәгә эчтәлекле 4 пункт өстәргә:

«4. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе әлегә Законның 49¹ статьясындагы 1 яисә 2 пунктында каралган карарларны кабул иткән очракта, гражданнар тарафыннан референдумда, референдумны әзерләү һәм үткәру буенча башка гамәлләрдә катнашу хокукын гамәлгә ашыруның әлегә Законда билгеләнгән 18 яшькә житүгә бәйле шартлары референдумда тавыш бирү мөмкинлеге булган соңгы көннән чыгып билгеләнә.»;

2) 13 статьяда:

а) түбәндәгә эчтәлекле 5¹ пункт өстәргә:

«5¹. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе, Федераль законда билгеләнгән имза кәгазьләренең рәвешләренә нигезләнеп, имза кәгазен тутыру үрнәген Россия Федерациясе субъекты исемен күрсәтүгә кагылышлы өлешендә раслый.»;

б) 7 пунктта өченче жөмләдә «үзенен» сүзен «үз фамилиясен, исемен, атасының исемен яза торган,» сүзләренә алмаштырырга, бишенче жөмләдә «Имзасын» сүзен «Фамилиясен, исемен, атасының исемен, имзасын» сүзләренә

алмаштырырга, алтынчы жөмлөдө «мөстэкыйль үз» сүзлөрөн «мөстэкыйль рәвештә үз фамилиясен, исемен, атасының исемен яза,» сүзлөрөнә алмаштырырга;

в) 10 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

3) 13¹ статьяның 1 пунктында «Брошюораланган» сүзеннән соң «(бер папкада иң күбе 100 бит)» сүзлөрөн өстәргә;

4) 13² статьяның 7 пунктында:

а) «и» пунктчасында «имзалары;» сүзен «имзалары. Имза кәгазендә Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек исеме төгәл күрсәтелмәү, әгәр ул әлеге Законның 13 статьясындагы 5¹ пункты нигезендә расланган үрнәккә туры килсә, референдумда катнашучыларның имзаларын гамәлдә түгел дип тану өчен нигез була алмый;» сүзлөрөнә алмаштырырга;

б) «л» пунктчасында «кертелмәгән булса,» сүзлөрөннән соң «шулай ук әгәр фамилия, исем, атасының исеме референдумда катнашучыларның үз куллары белән язылмаган булса,» сүзлөрөн өстәргә;

5) 14 статьяның 4 пунктында:

а) «б» пунктчасында «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

б) «б¹» пунктчасында «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

6) түбәндәге эчтәлекле 15¹ статья өстәргә:

«15¹ статья. Югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимын керткәндә референдум үткәрү

1. «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрдәге 68-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы рәвештә Татарстан Республикасының бөтен территориясендә яисә территориясенә бер өлешендә югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, әгәр сайлаулар һәм референдумнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә референдум билгеләнгән яисә билгеләнергә тиеш булса, референдумда катнашучыларның гомеренә һәм (яисә) сәламәтлегенә куркыныч янаганда, тавыш бирү кичектерелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән очракта референдумны кичектерү турында карар, Татарстан Республикасы территориясендә йә Татарстан Республикасының ике һәм аннан күбрәк муниципаль берәмлеге территорияләрендә югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә Татарстан Республикасы территориясендә теләсә нинди референдумга кагылышлы дәлилләнгән тәкъдиме буенча Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан кабул ителергә мөмкин.

3. Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан әлеге статьяның 2 пунктында каралган карар кабул ителгән очракта, сайлау гамәлләрен башкару сроклары һәм тәртибе бу комиссия тарафыннан һәр аерым очракта тиешле

территориядә югары эзерлек һәм (яисә) гадәттән тыш хәл режимы үзенчәлекләреннән чыгып билгеләнә.»;

7) 22 статьяда:

а) 7¹ пунктта «көнәнә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) 8 пунктта «иң күбе ике күзәтүче» сүзләреннән соң «(берничә көн дәвамында тавыш бирү турында әлеге Законның 49¹ статьясындагы 1 яисә 2 пункттында каралган карар кабул ителгән очракта – һәр тавыш бирү көненә иң күбе ике күзәтүче исәбеннән)» сүзләрен өстәргә, түбәндәге эчтәлекле яңа өченче жөмлә өстәргә: «Татарстан Республикасы территориясендә референдум үткәргәндә, Татарстан Республикасы референдумында катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы күзәтүче була ала.»;

в) 11² пунктта «көнәнә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

8) 26 статьяга түбәндәге эчтәлекле 15¹ пункт өстәргә:

«15¹. Референдум Федераль закон нигезендә вокзалларда һәм аэропортларда оештырылган референдум участокларында үткәрелгәндә, референдумда катнашучылар исемлекләре, референдумда катнашучыларның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә бирелгән гаризаларына нигезләнеп, тавыш бирү көненә кадәрге көннән дә соңга калмыйча төзелә.»;

9) 27 статьяның 2 пункттында «тавыш бирү көненә кадәр өч көннән дә» сүзләрен «тавыш бирү көненә (беренче көненә) кадәр өч көннән дә» сүзләренә алмаштырырга;

10) 45 статьяда:

а) 7 пунктта «көнәнә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) 8 пунктның беренче абзацындагы икенче жөмләне түбәндәге редакциядә баян итәргә: «Дәүләт яисә муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан аларга референдум фондларына акчалар керү һәм аларның тотылуы турында тапшырылган белешмәләренә аларны алган көннән алып биш көн эчендә бастырып чыгарырга тиеш.»;

11) 49 статьяда:

а) 9 пунктта «тавыш бирергә» сүзләрен «тавыш бирү көненә (беренче көненә) кадәр» сүзләренә алмаштырырга;

б) 13 пунктта «Тавыш бирү көнендә» сүзләреннән соң «(референдумда тавыш бирүнең соңгы көнендә)» сүзләрен өстәргә;

12) түбәндәге эчтәлекле 49¹ статья өстәргә:

«49¹ статья. **Референдумда тавыш бирү көннәре**

1. Референдумда тавыш бирү Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча берничә көн рәттән, ләкин иң күбе өч көн үткәрелә ала. Күрсәтелгән карар референдум билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән ун көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә мөмкин һәм яңадан каралырга тиеш түгел.

2. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән карарны кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны эзерләүне һәм үткәрүне оештыручы комиссия ия.

3. Тавыш бирүне берничә көн рәттән үткәрү турында карар кабул ителгән очракта, тавыш бирү көненә кадәр яисә аннан соң башкарыла торган референдум эзерләү һәм үткәрү гамәлләренең әлеге Законда каралган сроклары, әгәр Федераль законда башкасы каралмаган булса, күрсәтелгән тавыш бирү көннәренең соңгысыннан чыгып исәпләнә. Әгәр билгеләнгән гамәлләр тавыш бирү көнендә яисә аннан алдагы көндә башкарылса йә башкарыла алса (башкарыла алмаса), мондый гамәлләр, әгәр Федераль законда башкасы каралмаган булса, тиешенчә тавыш бирүнең күрсәтелгән теләсә кайсы көнендә яисә алардан алдагы көндә башкарыла яисә башкарыла ала (башкарыла алмый).

4. Әлеге статьяның 1 пункты нигезендә билгеләнгән чорда тавыш бирү, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча, гражданнарның референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыруның түбәндәге өстәмә мөмкинлекләреннән файдаланып үткәрелергә мөмкин:

а) тавыш бирүне үткәрү өчен жиһазлауга яраклы территорияләрдә һәм урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда) референдумда катнашучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүе;

б) тавыш бирү биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм башка урыннарда яшәүче (булган) референдумда катнашучылар төркемнәренең тавыш бирүе.

5. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, тавыш бирүне әлеге статьяның 4 пунктында каралган өстәмә мөмкинлекләрдән файдаланып үткәрү турында карар кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны эзерләүне һәм үткәрүне оештыручы комиссия ия.

6. Референдумда катнашучыларның тавышларын санау тавыш бирүнең соңгы көнендә тавыш бирү вакыты тәмамлангач ук башлана.

7. Федераль закон нигезендә тавыш бирүнең, әлеге статьяда каралган тавыш бирү көннәрендә тавыш бирү нәтижәләрен билгеләүнең башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.»;

13) 50 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 13¹ пункт өстәргә:

«13¹. Федераль закон нигезендә референдум үткәргәндә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән очракларда һәм тәртиптә референдумда

катнашучыларның почта аша, шулай ук дистанцион электрон тавыш бирү юлы белән тавыш бирү мөмкинлеге каралырга мөмкин.»;

б) түбәндәге эчтәлекле 16 пункт өстәргә:

«16. Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда референдумда катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, гражданнар тарафыннан референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, тавыш бирү биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм башка урыннарда яшәүче (булган) референдумда катнашучылар төркемнәренә тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр 15 көннән дә иртәрәк түгел, үткәрелергә мөмкин.»;

в) түбәндәге эчтәлекле 17 пункт өстәргә:

«17. Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда референдумда катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, гражданнар тарафыннан референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, референдумда катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда тавыш бирү көненә кадәр, әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел, үткәрелергә мөмкин.»;

14) 51 статьяда:

а) 1 пунктта «тавыш бирү бинасына нигезле сәбәпләр (сәламәтлек торышы, инвалид булуы) һәм башка сәбәпләр буенча мөстәкыйль рәвештә» сүзләрен «тавыш бирү бинасына нигезле сәбәпләр аркасында (сәламәтлек торышы, инвалидлыгы буенча, тәрбиягә мохтаж затларны карап торы таләп ителгәнгә күрә һәм тавыш бирү бинасына килергә мөмкинлек бирми торган башка нигезле сәбәпләр аркасында)» сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 пунктта «Тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү» сүзләреннән соң «, әлеге Законның 49¹ статьясындагы 4 пунктының «а» пунктчасында һәм әлеге статьяның 18 пунктында каралган очраклардан тыш,» сүзләрен өстәргә;

в) түбәндәге эчтәлекле 5¹ пункт өстәргә:

«5¹. Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда референдумда катнашучының аңа тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү мөмкинлеге бирү турындагы гаризасы «Дәүләт хезмәт күрсәтүләренә һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә (функцияләренә) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша бирелергә мөмкин.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 18 пункт өстәргә:

«18. Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда референдумда катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, гражданнар тарафыннан референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, референдумда катнашучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә, шул исәптән тавыш бирүне үткәрү өчен жиһазлауга яраклы территорияләрдә һәм урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда), тавыш бирүе Россия

Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда, шул исәптән вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр жиде көннән дә иртәрәк түгел, үткәрелергә мөмкин.».

3 статья

«Жирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2004, № 3 (II өлеш); 2005, № 3 (I өлеш); 2008, № 5 (II өлеш); 2010, № 10 (II өлеш); 2011, № 8, № 12; 2013, № 10; 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2018, № 44 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2019, № 28 (I өлеш); 2020, № 4 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1) 5 статьяга түбәндәге эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5. Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе әлеге Законның 51¹ статьясындагы 1 яисә 2 пунктында каралган карарларны кабул иткән очракта, гражданнар тарафыннан референдумда, референдумны әзерләү һәм үткәрү буенча башка гамәлләрдә катнашу хокукын гамәлгә ашыруның әлеге Законда билгеләнгән 18 яшькә житүгә бәйле шартлары референдумда тавыш бирү мөмкинлеген булган соңгы көннән чыгып билгеләнә.»;

2) 14 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 6¹ пункт өстәргә:

«6¹. Муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе, «Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда билгеләнгән имза кәгазьләренә рәвешләренә нигезләнеп, имза кәгазен тутыру үрнәген Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек исемен күрсәтүгә кагылышлы өлешендә раслый.»;

б) 7 пунктта өченче жөмләдә «үзенен» сүзен «үз фамилиясен, исемен, атасының исемен яза торган,» сүзләренә алмаштырырга, бишенче жөмләдә «Имзасын» сүзен «Фамилиясен, исемен, атасының исемен, имзасын» сүзләренә алмаштырырга, алтынчы жөмләдә «үзе мөстәкыйль» сүзләрен «мөстәкыйль рәвештә үз фамилиясен, исемен, атасының исемен яза,» сүзләренә алмаштырырга;

в) 8² пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

3) 15 статьяда:

а) 1 пунктта «Брошюраланган» сүзеннән соң «(бер папкада иң күбе 100 бит)» сүзләрен өстәргә;

б) 8 пунктта:

«и» пунктчасында «имзалары;» сүзен «имзалары. Имза кәгазендә Россия Федерациясе субъекты, муниципаль берәмлек исеме төгәл күрсәтелмәү, әгәр ул әлеге Законның 14 статьясындагы 6¹ пункты нигезендә расланган үрнәккә туры килсә, референдумда катнашучыларның имзаларын гамәлдә түгел дип тану өчен нигез була алмый;» сүзләренә алмаштырырга;

«л» пунктчасында «кертелмәгән булса,» сүзләреннән соң «шулай ук әгәр референдумда катнашучыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме үз куллары белән язылмаган булса,» сүзләрен өстәргә;

4) 16 статьяның 2 пунктында:

- а) «б» пунктчасында «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;
- б) «б¹» пунктчасында «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

5) түбәндәге эчтәлекле 18¹ статья өстәргә:

«18¹ статья. **Югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимын керткәндә референдум үткәрү**

1. «Халыкны һәм территорияләре табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрдәге 68-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы рәвештә муниципаль берәмлекнең бөтен территориясендә яисә территориясенә бер өлешендә югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, әгәр сайлаулар һәм референдумнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә референдум билгеләнгән яисә билгеләнергә тиеш булса, референдумда катнашучыларның гомеренә һәм (яисә) сәламәтлегенә куркыныч янаганда, тавыш бирү кичектерелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән очракта референдумны кичектерү турында карар, муниципаль берәмлек территориясендә югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, референдумны оештыручы сайлау комиссиясенә тиешле муниципаль берәмлек территориясендәге референдумга кагылышлы дәлилләнгән тәкъдиме буенча Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан кабул ителергә мөмкин.

3. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан әлеге статьяның 2 пунктында каралган карар кабул ителгән очракта, сайлау гамәлләрен башкару сроклары һәм тәртибе бу комиссия тарафыннан һәр аерым очракта тиешле территориядә югары эзерлек һәм (яисә) гадәттән тыш хәл режимы үзгәртелереннән чыгып билгеләнә.»;

б) 24 статьяда:

а) 7¹ пунктта «көнә» сүзеннән соң «(беренче көнә)» сүзләрен өстәргә;

б) 8 пунктта «икедән күбрәк күзәтүче билгеләп куярга хокуклы түгел» сүзләрен «иң күбе ике күзәтүче (берничә көн дәвамында тавыш бирү турында әлеге Законның 51¹ статьясындагы 1 яисә 2 пунктында каралган карар кабул ителгән очракта – һәр тавыш бирү көнә иң күбе ике күзәтүче исәбеннән) билгеләп куярга хокуклы» сүзләренә алмаштырырга, түбәндәге эчтәлекле яңа өченче жөмлө өстәргә: «Муниципаль берәмлек территориясендә референдум үткәргәндә, Татарстан Республикасы референдумында катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы күзәтүче була ала.»;

в) 11² пунктта «көнә» сүзеннән соң «(беренче көнә)» сүзләрен өстәргә;

7) 27 статьяның 16 пунктында «көненә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

8) 28 статьяның 2 пунктында «көненә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

9) 47 статьяда:

а) 7 пунктта «көненә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) 8 пунктның беренче абзацындагы икенче жөмләне түбәндәге редакциядә баян итәргә: «Муниципаль вакытлы матбугат басмалары редакцияләре муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе тарафыннан аларга референдум фондларына акчалар керү һәм аларның тотылуы турында тапшырылган белешмәләрен аларны алган көннән алып биш көн эчендә бастырып чыгарырга тиеш.»;

10) 51 статьяда:

а) 8 пунктта «тавыш бирергә (шул исәптән алдан тавыш бирергә)» сүзләрен «тавыш бирү (шул исәптән алдан тавыш бирү) көненә (беренче көненә) кадәр» сүзләренә алмаштырырга;

б) 12 пунктта «Тавыш бирү көнендә» сүзләреннән соң «(референдумда тавыш бирүнең соңгы көнендә)» сүзләренә алмаштырырга;

11) түбәндәге эчтәлекле 51¹ статья өстәргә:

«51¹ статья. **Референдумда тавыш бирү көннәре**

1. Референдумда тавыш бирү муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе карары буенча берничә көн рәттән, ләкин иң күбе өч көн үткәрелә ала. Күрсәтелгән карар референдум билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән ун көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә мөмкин һәм яңадан каралырга тиеш түгел.

2. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, әлегә статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән карарны кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны эзерләүне һәм үткәрүне оештыручы комиссия ия.

3. Тавыш бирүне берничә көн рәттән үткәрү турында карар кабул ителгән очракта, тавыш бирү көненә кадәр яисә аннан соң башкарыла торган референдум эзерләү һәм үткәрү гамәлләренең әлегә Законда каралган сроклары, әгәр «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, күрсәтелгән тавыш бирү көннәренең соңгысыннан чыгып исәпләнә. Әгәр билгеләнгән гамәлләр тавыш бирү көнендә яисә аннан алдагы көндә башкарылса йә башкарыла алса (башкарыла алмаса), мондый гамәлләр, әгәр «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, тиешенчә

тавыш бирүнең күрсәтелгән теләсә кайсы көнендә яисә алардан алдагы көндә башкарыла яисә башкарыла ала (башкарыла алмый).

4. Әлеге статьяның 1 пункты нигезендә билгеләнгән чорда тавыш бирү, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе карары буенча, гражданның референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыруның түбәндәге өстәмә мөмкинлекләреннән файдаланып үткәрелергә мөмкин:

а) тавыш бирү үткәрү өчен жиһазлауга яраклы территорияләрдә һәм урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда) референдумда катнашучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүе;

б) тавыш бирү биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм башка урыннарда яшәүче (булган) референдумда катнашучылар төркемнәреннән тавыш бирүе.

5. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, тавыш бирүне әлеге статьяның 4 пунктында каралган өстәмә мөмкинлекләрдән файдаланып үткәрү турында карар кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны әзерләүне һәм үткәрүне оештыручы комиссия ия.

6. Әлеге статья нигезендә тавыш бирүне үткәрү турында карар кабул ителгән очракта, әлеге Законның 52¹ статьясындагы 1 пунктында каралган вакытыннан алда тавыш бирү үткәрелми.

7. Референдумда катнашучыларның тавышларын санау тавыш бирүнең соңгы көнендә тавыш бирү вакыты тәмамлангач ук башлана.

8. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә тавыш бирүнең, әлеге статьяда каралган тавыш бирү көннәрендә тавыш бирү нәтижәләрен билгеләүнең башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.»;

12) 52 статьяга түбәндәге эчтәлекле 13¹ пункт өстәргә:

«13¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә референдум үткәргәндә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән очракларда һәм тәртиптә референдумда катнашучыларның почта аша, шулай ук дистанцион электрон тавыш бирү юлы белән тавыш бирү мөмкинлеге каралырга мөмкин.»;

13) 52¹ статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 15 пункт өстәргә:

«15. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда референдумда катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, гражданның тарафыннан референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында,

тавыш бирү биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм башка урыннарда яшәүче (булган) референдумда катнашучылар төркемнәренә тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр 15 көннән дә иртәрәк түгел, үткәренеләргә мөмкин.»;

б) түбәндәге эчтәлеккә 16 пункт өстәргә:

«16. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда референдумда катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, гражданны тарафыннан референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, референдумда катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда тавыш бирү көненә кадәр, әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел, үткәренеләргә мөмкин.»;

14) 53 статьяда:

а) 1 пунктта «мәгълүм сәбәпләр (сәламәтлек торышы, инвалидлыгы) һәм башка сәбәпләр буенча мөстәкыйль рәвештә тавыш бирү бинасына» сүзләрен «тавыш бирү бинасына нигезле сәбәпләр аркасында (сәламәтлек торышы, инвалидлыгы буенча, тәрбиягә мохтаж затларны карап торы таләп ителгәнгә күрә һәм тавыш бирү бинасына килергә мөмкинлек бирми торган башка нигезле сәбәпләр аркасында)» сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 пунктта «Тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү» сүзләренән соң «, әлегә Законның 51¹ статьясындагы 4 пунктның «а» пунктчасында һәм әлегә статьяның 18 пунктында каралган очраклардан тыш,» сүзләрен өстәргә;

в) түбәндәге эчтәлеккә 5¹ пункт өстәргә:

«5¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда референдумда катнашучының аңа тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү мөмкинлегенә бирү турындагы гаризасы «Дәүләт хезмәт күрсәтүләренә һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә (функцияләренә) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша бирелергә мөмкин.»;

г) түбәндәге эчтәлеккә 18 пункт өстәргә:

«18. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда референдумда катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, гражданны тарафыннан референдумда катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, референдумда катнашучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә, шул исәптән тавыш бирүне үткәру өчен жиһазлауга яраклы территорияләрдә һәм урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда), тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән

тәртиптә һәм срокларда, шул исәптән вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр жиде көннән дә иртәрәк түгел, үткәрелергә мөмкин.»;

15) 63 статьяның беренче абзацында «көненә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә.

4 статья

«Татарстан Республикасы Президентын чакыртып алу тәртибе турында» 2012 елның 25 декабрендәге 92-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законна (Татарстан Дәүләт Советы Жыйалма басмасы, 2012, № 12 (II өлеш); 2014, № 5; 2015, № 5; 2016, № 6 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыйалмасы, 2018, № 44 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2019, № 28 (I өлеш); 2020, № 4 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләренә кертергә:

1) 5 статьяга түбәндәге эчтәлеккә 6 өлеш өстәргә:

«6. Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе әлегә Законның 45¹ статьясындагы 1 яисә 2 өлешендә каралган карарларны кабул иткән очракта, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә, чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләү һәм үткәрү буенча башка гамәлләрдә катнашу хокукын гамәлгә ашыруның әлегә Законда билгеләнгән 18 яшькә житүгә бәйле шартлары чакыртып алу буенча тавыш бирү мөмкинлеген булган соңгы көннән чыгып билгеләнә.»;

2) 10 статьяда:

а) 7 өлештә өченче жөмләдә «үзенен» сүзен «үз фамилиясен, исемен, атасының исемен яза торган,» сүзләренә алмаштырырга, бишенче жөмләдә «Имзасын» сүзен «Фамилиясен, исемен, атасының исемен, имзасын» сүзләренә алмаштырырга, алтынчы жөмләдә «мөстәкыйль үзе имзасын» сүзләрен «мөстәкыйль рәвештә үз фамилиясен, исемен, атасының исемен яза, имзасын» сүзләренә алмаштырырга;

б) 10 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

3) 11 статьяның 2 өлешендә «брошюра итеп тегелгән» сүзләреннән соң «(бер папкада иң күбе 100 бит)» сүзләрен өстәргә;

4) 12 статьяның 9 өлешендә 11 пунктында «кертмәгән булса,» сүзләреннән соң «шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме үз куллары белән язылмаган булса,» сүзләрен өстәргә;

5) 13 статьяның 2 өлешендә:

а) 2 пунктта «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

б) 2¹ пунктта «10» саннарын «5» санына алмаштырырга;

б) түбәндәге эчтәлекле 14¹ статья өстәргә:

«14¹ статья. **Югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимын керткәндә чакыртып алу буенча тавыш бирү уздыру**

1. «Халыкны һәм территорияләре табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрдәге 68-ФЗ номерлы Федераль законга ярашлы рәвештә Татарстан Республикасының бөтен территориясендә яисә территориясенә бер өлешендә югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, әгәр сайлаулар һәм референдумнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә чакыртып алу буенча тавыш бирү билгеләнгән яисә билгеләнергә тиеш булса, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның гомеренә һәм (яисә) сәламәтлегенә куркыныч янаганда, чакыртып алу буенча тавыш бирү кичектерелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән очракта чакыртып алу буенча тавыш бирүне кичектерү турында карар, Татарстан Республикасының бөтен территориясендә йә Татарстан Республикасының бер яисә берничә муниципаль берәмлеге территорияләрендә югары эзерлек яисә гадәттән тыш хәл режимы кертелгәндә, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясенә Татарстан Республикасы территориясендә чакыртып алу буенча тавыш бирүгә кагылышлы дәлилләнгән тәкъдире буенча Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан кабул ителергә мөмкин.

3. Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан әлеге статьяның 2 пункттында каралган карар кабул ителгән очракта, сайлау гамәлләрен башкару сроклары һәм тәртібе бу комиссия тарафыннан һәр аерым очракта тиешле территориядә югары эзерлек һәм (яисә) гадәттән тыш хәл режимы үзгәртелереннән чыгып билгеләнә.»;

7) 22 статьяда:

а) 11¹ өлештә «көнә» сүзеннән соң «(беренче көнә)» сүзләрен өстәргә;

б) 13 өлештә «икедән күбрәк күзәтүче билгеләп куярга хокуклы түгел» сүзләрен «иң күбе ике күзәтүче (берничә көн дәвамында тавыш бирү турында әлеге Законның 45¹ статьясындагы 1 яисә 2 өлешендә каралган карар кабул ителгән очракта – һәр тавыш бирү көнә иң күбе ике күзәтүче исәбеннән) билгеләп куярга хокуклы» сүзләренә алмаштырырга, түбәндәге эчтәлекле яңа өченче жөмлө өстәргә: «Чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы күзәтүче була ала.»;

в) 16² өлештә «көнә» сүзеннән соң «(беренче көнә)» сүзләрен өстәргә;

8) 25 статьяга түбәндәге эчтәлекле 15¹ өлеш өстәргә:

«15¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә чакыртып алу буенча тавыш бирү вокзалларда һәм аэропортларда оештырылган чакыртып алу буенча тавыш бирү участкаларында уздырылганда, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар исемлеге, чакыртып алу буенча

тавыш бирүдә катнашучыларның Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә бирелгән гаризаларына нигезләнеп, тавыш бирү көненә кадәр көннән дә соңга калмыйча төзелә.»;

9) 26 статьяның 2 өлешендә «тавыш бирү көненә өч көннән дә» сүзләрен «тавыш бирү көненә (беренче көненә) өч көннән дә» сүзләренә алмаштырырга;

10) 41 статьяда:

а) 7 өлештә «көненә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә;

б) 8 өлешнең беренче абзацындагы икенче жөмләне түбәндәге редакциядә баян итәргә: «Дәүләт вакытлы матбугат басмалары редакцияләре Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан аларга чакыртып алу буенча тавыш бирү фондларына акчалар керү һәм аларның тотылуы турында тапшырылган белешмәләренә аларны алган көннән алып өч көн эчендә бастырып чыгарырга тиеш.»;

11) 45 статьяда:

а) 9 өлештә «тавыш бирү көненә кадәр бер көннән дә» сүзләрен «тавыш бирү көненә (беренче көненә) кадәр бер көннән дә» сүзләренә алмаштырырга;

б) 13 өлештә «Тавыш бирү көнендә» сүзләреннән соң «(чакыртып алу буенча тавыш бирүнең соңгы көнендә)» сүзләрен өстәргә;

12) түбәндәге эчтәлекле 45¹ статья өстәргә:

«45¹ статья. **Чакыртып алу буенча тавыш бирү көннәре**

1. Чакыртып алу буенча тавыш бирү Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча берничә көн рәттән, ләкин иң күбе өч көн уздырыла ала. Күрсәтелгән карар чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында карар рәсми басылып чыккан (бастырып чыгарылган) көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә мөмкин һәм яңадан каралырга тиеш түгел.

2. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән карарны кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны эзерләүне һәм үткәрүне оештыручы комиссия ия.

3. Чакыртып алу буенча тавыш бирүне берничә көн рәттән уздыру турында карар кабул ителгән очракта, тавыш бирү көненә кадәр яисә аннан соң башкарылырга тиешле чакыртып алу буенча тавыш бирүне эзерләү һәм уздыру гамәлләренең әлеге Законда каралган сроклары, әгәр «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, күрсәтелгән тавыш бирү көннәренең соңгысыннан чыгып исәпләнә. Әгәр билгеләнгән гамәлләр тавыш бирү көнендә яисә аннан алдагы көндә башкарылса яисә башкарыла алса (башкарыла алмаса), мондый гамәлләр, әгәр «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре

турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, тиешенчә тавыш бирүнең күрсәтелгән теләсә кайсы көнендә яисә алардан алдагы көндә башкарыла яисә башкарыла ала (башкарыла алмый).

4. Әлеге статьяның 1 өлеше нигезендә билгеләнгән чорда тавыш бирү, Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча, Россия Федерациясе гражданның чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукын гамәлгә ашыруның түбәндәге өстәмә мөмкинлекләреннән файдаланып уздырылырга мөмкин:

а) тавыш бирү үткәру өчен жиһазларга яраклы территорияләрдә һәм урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирүе;

б) тавыш бирү биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм башка урыннарда яшәүче (булган) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар төркемнәренә тавыш бирүе.

5. Төрле дәрәжәдәге сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда тавыш бирү, шулай ук чакыртып алу буенча тавыш бирү көннәре берләштерелгән очракта, тавыш бирүне әлеге статьяның 4 пункттында каралган өстәмә мөмкинлекләрдән файдаланып уздыру турында карар кабул итү хокукына югарырак дәрәжәдәге сайлауларны, референдумны әзерләүне һәм үткәруне оештыручы комиссия ия.

6. Чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавышларын санау тавыш бирүнең соңгы көнендә тавыш бирү вакыты тәмамлангач ук башлана.

7. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә тавыш бирүнең, әлеге статьяда каралган тавыш бирү көннәрендә тавыш бирү нәтижәләрен билгеләүнең башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнә.»;

13) 46 статьяда:

а) түбәндәге эчтәлекле 13¹ өлеш өстәргә:

«13¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән очракларда һәм тәртиптә чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның почта аша, шулай ук дистанцион электрон тавыш бирү юлы белән тавыш бирү мөмкинлегенә каралырга мөмкин.»;

б) түбәндәге эчтәлекле 16 өлеш өстәргә:

«16. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, тавыш бирү биналары булмаган һәм транспорт элементәсе кыенлашкан торак пунктларда һәм

башка урыннарда яшәүче (булган) чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучылар төркемнәренең тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр 15 көннән дә иртәрәк түгел, уздырылырга мөмкин.»;

в) түбәндәге эчтәлекле 17 өлеш өстәргә:

«17. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның вакытыннан алда тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда тавыш бирү көненә кадәр, әмма тавыш бирү көненә кадәр 10 көннән дә иртәрәк түгел, үткәрелергә мөмкин.»;

14) 47 статьяда:

а) 1 өлештә «тавыш бирү бинасына нигезле сәбәпләр (сәламәтлек торышы, инвалидлыгы буенча) буенча мөстәкыйль рәвештә» сүзләрен «тавыш бирү бинасына нигезле сәбәпләр аркасында (сәламәтлек торышы, инвалидлыгы буенча, тәрбиягә мохтаж затларны карап тору таләп ителгәнгә күрә һәм тавыш бирү бинасына килергә мөмкинлек бирми торган башка нигезле сәбәпләр аркасында)» сүзләренә алмаштырырга;

б) 2 өлештә «Тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү» сүзләреннән соң «, әлеге Законның 45¹ статьясындагы 4 өлешенә 1 пунктта һәм әлеге статьяның 20 өлешендә каралган очраклардан тыш,» сүзләрен өстәргә;

в) түбәндәге эчтәлекле 5¹ өлеш өстәргә:

«5¹. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучының аңа тавыш бирү бинасыннан читтә тавыш бирү мөмкинлегенә бирү турындагы гаризасы «Дәүләт хезмәт күрсәтүләренә һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә (функцияләренә) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша бирелергә мөмкин.»;

г) түбәндәге эчтәлекле 20 өлеш өстәргә:

«20. «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» Федераль закон нигезендә, тавыш бирүдә катнашканда чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның сәламәтлеген яклау өчен шартлар тудыру, Россия Федерациясе гражданны тарафыннан чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашу хокукын гамәлгә ашыру өчен максималь уңайлык булдыру максатларында, чакыртып алу буенча тавыш бирүдә катнашучыларның тавыш бирү бинасыннан читтә, шул исәптән тавыш бирүне үткәргү өчен жиһазлауга яраклы территорияләрдә һәм

урыннарда (йорт яны территорияләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм башка урыннарда) тавыш бирүе Россия Федерациясе Үзәк сайлау комиссиясе билгеләгән тәртиптә һәм срокларда, шул исәптән вакытыннан алда, әмма тавыш бирү көненә кадәр жиде көннән дә иртәрәк түгел, үткәрелергә мөмкин.»;

15) 56 статьяның беренче абзацында «көнәнә» сүзеннән соң «(беренче көненә)» сүзләрен өстәргә.

5 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көннән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миңнеханов

Казан , Кремль
2021 ел, 08 апрель
№ 23-ТРЗ